

Rikksentorjuntaneuvoston toimintakertomus 2018

Hyväksytty rikksentorjuntaneuvoston kokouksessa 21.1.2019

Johdanto	2
Painopisteiden mukaisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018.....	2
1. Neuvosto vahvistaa rikksentorjunnan tietopohjaa	2
2. Neuvosto kehittää paikallista rikksentorjuntatyötä.....	3
3. Neuvosto laatii kansallisen rikksentorjuntaohjelman.	4
4. Muuta toimintaa	5
Rikksentorjuntaneuvoston kokoukset	6
Rikksentorjuntaneuvoston jaostojen toiminta.....	7
Tutkimusjaosto.....	7
Paikallisen rikksentorjuntatyön jaosto	8
Rikksentorjuntaneuvoston viestintä	8
Verkkosivustot ja uutiskirje	8
Haaste-lehti	9
Twitter	9
Rikksentorjuntaneuvoston ja sen eri elinten kokoonpanoja.....	11
Rikksentorjuntaneuvoston kokoonpano	11
Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunta.....	13
Neuvoston tutkimusjaosto	14
Neuvoston paikallisen rikksentorjuntatyön jaosto	15
Haasteen toimitusneuvosto	15

Johdanto

Neuvosto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2015 toimintaohjeeseen asiakirjan *Rikksentorjunta-neuvoston toimintalinjat 2015–2018*. Siinä asetettiin kolme painopistettä neuvoston koko syyskuun loppuun 2018 ulottuvaksi toimikaudeksi. Toimikauden painopisteet ovat:

- 1) Neuvosto vahvistaa rikksentorjunnan tietopohjaa.
- 2) Neuvosto kehittää paikallista rikksentorjuntatyötä.
- 3) Neuvosto laatii kansallisen rikksentorjuntaohjelman.

Käsillä olevassa toimintakertomuksessa esitellään neuvoston vuoden 2018 toimintaa näiden painopisteiden osalta.

Painopisteiden mukaisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

1. Neuvosto vahvistaa rikksentorjunnan tietopohjaa

Tutkittujen ja hyvien rikosten torjunnan käytäntöjen kerääminen

Rikksentorjunta.fi-sivustolle avattiin syksyllä 2016 *Hyvät käytännöt* -osio. Vuoden 2018 lopussa kuvauksia oli 25 ja muutama kuvaus odottaa julkaisua. Osioon on kerätty Suomesta ja muualta sellaisia rikollisuuden ehkäisyn käytäntöjä ja hankkeita, joiden ideoita voidaan hyödyntää paikallisessa rikksentorjuntatyössä ja rikosten ehkäisyhankkeiden suunnittelussa. Menetelmien toimivuudesta on olemassa tutkimusnäyttöä. Hyvien käytäntöjen esittelyt on suunnattu rikosten ennaltaehkäisyyn liittyvää työtä tekeville ja suunnitteleville. Rikksentorjunnan verkkosivuilla on julkaistu englanniksi tiiviit esittelyt viidestä suomalaisesta hyvästä käytännöstä, jotka liittyvät rikosten ennaltaehkäisyyn. Esittelyssä ovat Ankkuri, Icehearts, Marak, Aggredi ja OMA-ohjelma, <https://rikksentorjunta.fi/en/good-practices>

Rikksentorjuntakatsaus

Vuoden 2018 rikksentorjuntakatsauksen aiheena on lähiympäristön turvallisuus. Katsauksessa käydään läpi rakennetun ympäristön tarjoamia haasteita ja mahdollisuuksia rikksentorjunnan näkökulmasta ja miten asukkaita on mahdollista osallistaa oman lähiympäristön kehittämiseen. Katsaus julkaistaan poikkeuksellisesti vasta keväällä 2019. Katsauksessa hyödynnetään oikeusministeriön aloitteesta valtioneuvoston TEAS-hankerahoituksesta rahoitettavan tutkimushankkeen Lähiympäristö 2.0 tuloksia, jotka valmistuvat maaliskuussa. Molemmat raportit julkaistaan vuoden 2019 maaliskuussa pidettävässä seminaarissa.

Ehdotus rikksentorjunnan arviointitutkimuksen palkinnosta

Rikksentorjuntaneuvoston tutkimusjaosto valmisteli ehdotuksen arviointitutkimuksen palkinnosta, joka hyväksyttiin neuvoston kokouksessa 25.9.2018. Palkinnon tavoitteena on edistää tutkimustietoon perustuvan rikksentorjunnan kehittämistä. Palkinnon myöntämisen tärkeimpänä kriteerinä on tutkimuksesta saatu hyöty konkreettiselle rikksentorjunnan kehittämiselle ja että se on tukenut näyttöön perustuvaa kriminaalipolitiikkaa. Palkinto jaetaan neljän vuoden välein, neuvoston julkaiseman hakuprosessin kautta. Ensimmäinen palkinto on tarkoitus jakaa rikksentorjuntaneuvoston 30-vuotisjuhlassa lokakuussa 2019.

Kannanotto rikosentorjunnan tutkimuksen kehittämiskohteista

Tutkimusjaoston valmisteleva kannanotto julkaistaan syyskuussa 2018 neuvoston nettisivuilla. Kannanotossa jaosto haluaa edistää tutkimustietoon perustuvan rikosentorjunnan kehittämistä. Tutkimusjaosto esittää yhdeksää toimenpidettä, jotka koskevat mm. rikollisuuden mittaamista, rikosentorjunnan arviointitutkimuksen rahoitusperustaa, arviointitiedon koostamista ja arviointitutkimuksen osaamisperustaa.

[Lue tutkimusjaoston kannanotto](#)

2. Neuvosto kehittää paikallista rikosentorjuntatyötä

Neuvosto tukee paikallista rikosentorjuntaa ja edistää rikosentorjuntanäkökulman huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Tietoon ja asukkaiden odotuksiin pohjautuvan rikosentorjunnan edistäminen

Kansallisessa rikosentorjuntaohjelmassa on useita toimenpiteitä, joilla asukkaiden kuulemista edistetään, esimerkiksi turvallisuuskyselyiden ja -kävelyiden käyttöä lisäämällä. Ohjelman toimenpiteissä kuntia kannustetaan sekä Kuntalain edellyttämien vanhus- ja vammaisneuvostojen, että nuorisovaltuustojen kuulemiseen ja osallistuvan budjetoinnin menetelmän käyttämiseen asukkaiden turvallisuutta koskevissa asioissa.

Turun ja Tampereen kaupungit toteuttivat vuonna 2017 turvallisuuskyselyn, jonka pohjana toimi rikosentorjuntaneuvoston laatima turvallisuuskysely. Vuoden 2018 aikana molemmat kaupungit hyödynsivät kyselyiden tuloksia omassa turvallisuustyössään ja perustelivat oikeusministeriön rikosentorjunnan valtionavustuksia hakiessaan osallistavan budjetoinnin hankkeitaan turvallisuuskyselyiden tuloksilla. Molemmille hankkeille myönnettiin avustusta ja niiden tulokset julkaistaan vuonna 2019. Kyselyn kysymykset löytyvät rikosentorjuntaneuvoston verkkosivuilta ja ne ovat vapaasti kaikkien käytettävissä.

Vuoden 2018 aikana hyödynnettiin edelleen aktiivisesti kunnille tehdyn ”Yhteinen tahtotila kuntoon” -kyselyn tuloksia, kun kansallisen rikosentorjuntaohjelman eri toimenpiteitä ja asukkaiden osallistamista edistettiin.

Oikeusministeriön myöntämien rikosentorjunnan valtionavustusten seuranta ja ohjaus

Rikosentorjuntaneuvosto valmisteli oikeusministeriön myöntämän rikosentorjunnan valtionavun jakoa. Varoja oli käytettävissä 70 000 euroa. Vuoden 2018 haku suunnattiin osallistavan budjetoinnin hankkeisiin kansallisen rikosentorjuntaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Oikeusministeriölle saapui määräaikaan mennessä yhdeksän avustushakemusta. Haettujen avustusten yhteissumma oli 190 545 euroa. Oikeusministeriö myönsi avustusta hakemuksissa esitettyihin kustannuksiin seuraaville hakijoille:

1. **Kalliolan Settlementti ry:lle** *Naapuruus kohtaauttamo* -hankkeeseen 12 000 euroa.
2. **Turun kaupungille** Ratkaisut turvallisuuden tunteen lisäämiseen -hankkeeseen 13 000 euroa.
3. **Valo-valmennusyhdistys ry:lle** KNOW – kokemustieto nuorten rikosentorjunnassa -hankkeeseen 16 000 euroa.
4. **Vantaan kaupungille** Meidän Korso – Kaikkien Korso -hankkeeseen 29 000 euroa.

[Hankkeen verkkosivut](#)

Markus Alanko osallistui Sisäisen turvallisuuden strategian työvaliokunnan työhön, jonka tehtävänä on *turvallisuussuunnittelun ja paikallisen rikosentorjuntatyön kehittämiseen*. Työvaliokunta laati luonnoksen turvallisuussuunnittelun kansallisista linjauksista, joka julkaistaan tammikuussa 2019.

3. Neuvosto laatii kansallisen rikosentorjuntaohjelman

Valtioneuvosto antoi rikosentorjuntaneuvoston asettamisen yhteydessä 10.9.2015 neuvostolle tehtäväksi laatia uusi rikosentorjuntaohjelma. Valtioneuvosto antoi periaatepäätöksen rikosentorjuntaohjelmasta 24.11.2016. Ohjelma keskittyy paikallisen rikosentorjuntatyön kehittämiseen ja asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien parantamiseen rikosten ehkäisyssä. Neuvosto on seurannut ohjelman toteutusta ja toimeenpano edennyt aikataulun mukaisesti.

Sihteeristö vei osaltaan rikosentorjuntaohjelman toimenpiteitä eteenpäin osallistumalla useisiin verkostotapaamisiin, kuten Turvallisuussuunnitteluseminaariin Järvenpäässä. Järvenpäässä järjestettiin elokuussa myös työkokous yhdessä Kuuma-kuntien kanssa, missä edistettiin kansallisen rikosentorjuntaohjelman tavoitteita ja keskusteltiin paikallisesta työstä. Tilaisuuteen osallistui 20 osanottajaa.

Laurea-ammattikorkeakoulu ja rikosentorjuntaneuvosto toteuttivat yhdessä *täydennyskoulutuksen paikallisesta turvallisuusyhteistyöstä ja rikosten ehkäisystä 2–4/2018*. Koulutuksen tavoitteena oli kehittää rikosentorjuntaan liittyvää osaamista, ja se oli suunnattu henkilöille, joille ammatissaan on tärkeää kehittää näitä taitoja. Ensimmäisessä koulutuksessa oli osallistujia kunnista, järjestöistä, elinkeinoelämästä ja poliisista. Koulutus oli viiden opintopisteen arvoinen ja osallistujille ilmainen. Koulutus sisälsi kaksi lähiopetuspäivää ja muuten opiskelu tapahtui enimmäkseen verkko-oppimisympäristössä. Koulutuksen suoritti loppuun runsaat 40 opiskelijaa ja siitä saatu palaute oli hyvää. Opintokokonaisuus uusitaan keväällä 2019.

Sihteeristö osallistui Kuntaliiton ja FCG:n työhön *sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden kehittämisestä rikollisuuden osalta ja turvallisuusvaikutusten arvioinnin mallintamiseen kunnallisen päätöksenteon tueksi*. Asiasta on järjestetty tapaamisia Kuntaliiton kanssa. Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattoreiden hyödyntämisestä rikosten ehkäisyssä valmistui Janina Arkon opinnäytetyö Laurea ammattikorkeakouluun. Tuloksia julkaistiin Haasteessa ([3/2018](#)).

Rikosten ehkäisyä koskevan tiedon levittäminen nuorisotyön järjestötoimijoille

Maaliskuussa 2018 järjestettiin seminaari Nuori rikoksen uhrina ja tekijänä – miten kysyä, puuttua ja ehkäistä? yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen, Tampereen yliopiston nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen opintosuunnan, Kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämisverkoston, Allianssin sekä Nuorisovaltuustojen liiton kanssa. Seminaariin osallistui 180 osanottajaa ja kaikki halukkaat eivät päässeet mukaan. Seminaarissa julkaistiin rikosentorjuntaneuvoston verkkosivuille *tuotetut materiaalit nuorten rikosten ehkäisyyn*, <https://rikosentorjunta.fi/materiaaleja-nuorten-rikosten-ehkaisyyn>. Tietoa sivustosta levitettiin uutiskirjeessä, Twitterissä sekä muussa sosiaalisessa mediassa.

Asukkaiden kuuleminen rikosentorjuntatyössä

Neuvosto on jatkanut työtä *osallisuuden rakenteiden hyödyntämisestä asukkaiden kuulemisessa rikosentorjuntatyössä* (kuten alueraateja, aluefoorumeja, kaupunginosa- ja kyläyhdistyksiä,

vammais- ja vanhusneuvostot, nuorisovaltuustot). Sihteeristö käynnisti yhteistyön Nuorisovaltuustojen liiton kanssa (ks. edellä) ja Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan (VANE) kanssa, jota jatketaan vuonna 2019.

Neuvosto on jatkanut sellaisten *hankkeiden ja hyvien käytäntöjen keräämistä ja levittämistä, joilla voidaan ehkäistä turvallisuuden tunteen lisääntymistä, syrjintää tai esimerkiksi vihapuhetta ja edistää asukkaiden välistä dialogia ja ratkaista heidän välisiä ongelmia.* Sihteeristö toteutti kyselyn hyvien käytäntöjen löytämiseksi marraskuussa 2018. Hankkeita ja hyviä käytäntöjä esitellään työpajassa ja seminaarissa 5.–7.2.2019, jotka järjestetään yhdessä oikeusministeriön TRUST-hankkeen, depolarize.fi-hankkeen ja sovitteluverkoston kanssa. Hyviä käytäntöjä ja hankkeita esitellään myös rikosentorjuntakatsauksessa.

Sihteeristö järjesti yhteistyössä Pakolaisavun järjestöhaun kanssa koulutuksen hankehakemusten tekemisestä helmikuussa 2018. Koulutukseen osallistui erityisesti maahanmuuttajajärjestöjen edustajia. Koulutuksessa *annettiin tukea ja neuvoja pienille järjestöille rikosentorjuntaan tarkoitettujen valtionavustusten hakemisessa.* Lisäksi on selvitetty, missä kaikkialla edistetään järjestöjen yhdenvertaisia mahdollisuuksia hakea rahoitusta hankkeisiin, joilla pyritään ehkäisemään rikollisuutta ja lisäämään turvallisuuden tunnetta sekä kartoitettu tarvetta koulutuksen järjestämiseen.

4. Muuta toimintaa

Pohjoismainen yhteistyö

Sihteeristö osallistui pohjoismaisten rikosentorjuntaneuvostojen tai vastaavien organisaatioiden edustajien tapaamiseen Norjassa 5.–7.9.2018. Kokouksessa kuultiin ajankohtaisista rikosentorjunnan aiheista eri Pohjoismaissa, esimerkiksi jengiväkivallasta, perheväkivallan ehkäisystä ja rikoksilla oireilevien nuorten auttamisesta. Tapaamisesta raportoitiin [rikosentorjuntaneuvoston uutiskirjeessä 4/2018](#).

Rikosentorjuntaneuvosto oli edelleen mukana Pohjoismaisen kriminologisen yhteistyöneuvoston (NSfK) koordinoimassa ryhmässä, joka julkaisee tieteellistä aikakauslehteä Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention. Pääsihteeri Minna Piispa on jatkossa oikeusministeriön edustaja yhteistyöneuvostossa.

Euroopan rikosentorjuntaverkoston (EUCPN) toiminta

Rikosentorjuntaneuvosto edustaa yhdessä oikeusministeriön kanssa Suomea Euroopan rikosentorjuntaverkostossa. Suomen kansallisena edustajana EUCPN:ssä on Minna Piispa ja hänen varaedustajanaan on Saija Sambou. EUCPN kokoontui Bulgarian puheenjohtajuuskaudella kerran, 14.3.2018. Kokouksessa järjestettiin työpaja EUCPN:n viestintäsuunnitelman työstämiseksi sekä keskusteltiin ECPA-kilpailun kehittämisestä.

EUCPN kokoontui Itävallan puheenjohtajuuskaudella 4.12.2018 Wienissä. Kokouksessa esiteltiin ensi vuoden toimintasuunnitelma, sihteeristössä käynnistyvät hankkeet, verkoston uusi viestintäsuunnitelma sekä verkkosivusto. Kokouksen yhteydessä oli 5.–6.12.2018 rikosentorjuntakilpailu ECPA, jonka teemana oli poliisin laaja-alainen yhteistyö paikallistasolla.

EUCPN järjesti 29.3.2018 tapaamisen Euroopan rikksentorjuntaneuvostoille Brysselissä. Tapaamisessa keskusteltiin neuvostojen toiminnasta, organisoinnista ja tavoitteista. Suomi oli yksi tapahtuman alustajista. EUCPN kokosi aiheesta raportin.

Osallistuminen Euroopan rikksentorjuntakilpailuun

Suomen ehdokas Euroopan rikksentorjuntakilpailuun (ECPA) valittiin toimintavuonna kansallisen kilpailun kautta. Kansallisen rikksentorjuntakilpailun teemana oli vuonna 2018 poliisin laaja-alainen yhteistyö paikallistasolla. Kansalliseen rikksentorjuntakilpailuun ilmoittautui määräaikaan 24.8.2018 mennessä viisi ehdokasta; Homeless street soccer (KRIS-Tampere ry), Kaupunki kuuluu kaikille (Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry), Poliisin ja monikulttuuristen toimijoiden välisen turvallisuusyhteistyön kehittäminen teknologian avulla (Hälytys- ja valvontayksikkö, ennalta estävä toiminto), K-0 – kiusaamiseen puuttuva hanke (Aseman Lapset ry) ja Forssan malli väestöryhmien välisen konfliktin sovittelusta (Hämeen poliisilaitos).

Rikksentorjuntaneuvosto asetti kilpailulle kolmihenkinen raadin kokouksessaan 29.5.2018. Raadin jäseninä toimivat tutkija Jarmo Rinne Tampereen Yliopistosta, strategiapäällikkö Ari Evwaraye sisäministeriöstä ja erityisasiantuntija Saija Sambou oikeusministeriöstä. Raati arvioi kilpailuehdokkaat kokouksessaan 29.8.2018.

Kansallisen ja myös koko Euroopan rikksentorjuntakilpailun voitti Forssan malli. Tämä oli Suomen toinen voitto kautta aikain. Forssan mallissa väestöryhmien välisiä konflikteja puretaan yhteisösovittelun keinoin. Mallin toteuttivat Hämeen poliisilaitos ja Naapuruussovittelun keskuksen sovittelijat.

[Lue lisää mallista ja kilpailun tuloksista Haaste-lehdestä](#)

Rikksentorjuntaneuvoston kokoukset

Rikksentorjuntaneuvosto kokoontui vuonna 2018 neljä kertaa. Viimeisin kokouksista pidettiin 1.12.2018 toimikautensa aloittaneen neuvoston uudella kokoonpanolla.

Ensimmäinen kokous oli 6.2.2018 Helsingin kaupungin vieraana Vanhalla raatihuoneella. Kokouksessa Helsingin kaupungin turvallisuus- ja valmiusyksikön päällikkö Matti Koskinen esitteli Helsingin kaupungin turvallisuustyötä ja organisaatiota. Turvallisuustyö on jaettu kolmeen osaan; paikallinen turvallisuussuunnittelu, yritysturvallisuus, varautuminen ja jatkuvuuden hallinta. Helsingin turvallisuussuunnittelussa painottuvat ennalta ehkäisy ja turvallisuuden tunteen parantaminen. Suunnitelmassa pyritään konkreettisuuteen. Turvallisuussuunnittelun valmistelussa kiinnitettiin huomiota myös asukkaiden osallistamiseen. Jaana Nevalainen ympäristöministeriöstä esitteli ympäristöministeriön lähiympäristön turvallisuuden parantamiseen keskittyneitä hankkeita. Kokouksessa käytiin läpi myös kansallisen rikksentorjuntaohjelman tilannetta, neuvoston viestintää ja vuoden 2017 toimintakertomus.

Toinen kokous oli 29.5.2018 Setlementtiliiton vieraana Sukupolvienkorttelissa. Toimitusjohtaja Pentti Lemmetyinen Setlementtiliitosta kertoi korttelista. Korttelin tausta-ajatuksena on, että yhteisöllisyys parantaa turvallisuuden tunnetta ja ehkäisee rikoksia. Asumismalli yhdistää eri-ikäisiä ja -taustaisia ihmisiä. Asumismuotoa konseptoidaan, jotta malli voitaisiin viedä myös olemassa oleviin, huonoilla tai haavoittuvilla kaupunkialueilla oleviin taloyhtiöihin. Harri Soininen Helsingin poliisilaitokselta esitteli poliisin lähiyhteistyötä Helsingissä. Työ sisältää myös poliisin ennalta

estävää toimintaa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten sekä poliittisten ääriyhmien kanssa. Kokouksessa keskusteltiin myös sisäisen turvallisuuden strategiaan liittyvästä turvallisuussuunnittelun kehittamisestä. Markus Alanko oikeusministeriöstä on neuvoston edustajana sisäministeriön nimeämässä työryhmässä laatimassa suosituksia sisäisen turvallisuuden kirjaamisesta maakuntien ja kuntien strategioihin. Koska laki ei velvoita turvallisuussuunnittelun tekemiseen, nämä linjaukset eivät näin ollen ole kuntia tai maakuntia velvoittavia, vaan ne on tarkoitettu toimintaohjeiksi ja tueksi paikallis- ja aluetasolle. Kokouksessa asetettiin myös raati kansalliselle rikosentorjuntakilpailulle.

Kolmas kokous oli 25.9.2018 Vanhustyön keskusliitossa. Neuvoston jäsen, vanhustyön keskusliiton lakimies Marjut Vuorela esitteli liiton työtä. Liitolla on 350 jäsenyhteisöä, mm. yleishyödyllisiä yhdistyksiä tai säätiöitä, jotka toimivat ikääntyneiden hyväksi sekä valtakunnallisia eläkeläis- ja potilasjärjestöjä. Vanhustyön keskusliitossa on paljon aktiviteettia, jolla edistetään ikääntyneiden turvallisuutta, esimerkkeinä korjausneuvonta, ystävöiminta ja SeniorSurf-toiminta. Kokouksessa esiteltiin myös kansallisen rikosentorjuntakilpailun voittaja. Vuoden 2018 voittaja on Forssan malli, jossa väestöryhmien välisiä konflikteja puretaan yhteisösovittelun keinoin. Kokouksessa hyväksyttiin neuvoston tutkimusjaoston ehdotus kansallisesta rikosentorjunnan arviointitutkimuksen palkinnosta. Pääsihteeri Minna Piispa esitteli myös väliarvion kansallisen rikosentorjuntaohjelman toteutuksesta. Varsinainen arvio rikosentorjuntaohjelman toteutumisesta tehdään ohjelman päätyttyä vuonna 2020.

Neljäs kokous järjestettiin neuvoston uudella kokoonpanolla 19.12.2018 opetus- ja kulttuuriministeriön tiloissa. Kokouksessa esiteltiin neuvoston toimintaa ja tulevan kauden organisointia. Vuoden 2019 teemana on nuorten huumesidonnan uusintarikollisuuden ehkäisy. Kokouksessa asetettiin neuvoston työvaliokunta, tutkimusjaosto ja Haaste -lehden toimitusneuvosto. Kokouksessa ideoitiin neuvoston tulevaa toimikautta learning cafe -menetelmällä neljästä eri aiheesta; mitä teemoja toivoisit käsiteltävän neuvoston toimikaudella 2018–2021, mitä työmuotoja neuvosto voisi käyttää kokousten lisäksi, miten kehittäisit RTN:n viestintää ja miten voisit edistää neuvoston työtä omassa työssäsi tai verkostoissasi. Keskustelu oli vilkasta ja uusia ideoita syntyi runsaasti.

Rikosentorjuntaneuvoston työvaliokunta kokoontui vuonna 2018 kolme kertaa.

Rikosentorjuntaneuvoston jaostojen toiminta

Tutkimusjaosto

Tutkimusjaosto kokoontui vuoden 2018 aikana yhden kerran. Kokouksessaan jaosto kävi läpi vuoden 2018 keväällä ensimmäistä kertaa toteutettua rikosentorjunnan koulutusta, minkä neuvosto toteutti yhteistyössä Laurea ammattikorkeakoulun kanssa. Koulutusta rahoitti oikeusministeriö. Jaosto teki kokouksessaan myös ehdotuksen rikosentorjunnan arviointitutkimuksen palkinnosta neuvostolle. Palkinnon myöntämisen tärkeimpänä kriteerinä on tutkimusten hyöty konkreettiselle rikosentorjunnan kehittämiselle ja että se on tukenut näyttöön perustuvaa kriminaalipolitiikkaa. Palkinto jaetaan neljän vuoden välein. Ensimmäinen palkinto jaetaan neuvoston 30-vuotisjuhlassa lokakuussa 2019. Tässä toimikautensa viimeisessä kokouksessa jaosto antoi kannanottonsa

rikosentorjunnan tutkimuksen kehittämiskohteista. Kannanotto keskittyi tutkimusedellytysten edistämiseen.

Paikallisen rikosentorjuntatyön jaosto

Paikallisen rikosentorjuntatyön jaosto kokoontui vuoden 2018 aikana kolme kertaa. Jaosto keskittyi työssään edelleen kansallisen rikosentorjuntaohjelman toimeenpanoon. Vuoden 2018 pääteema paikalliselle jaostolle oli rikosentorjuntaohjelmaan liittyvien tavoitteiden edistäminen sekä erityisesti lähiympäristön turvallisuus ja sen edistäminen asukkaiden osallistumisen ja yhteisön näkökulmasta. Näihin liittyy ohjelmassa useita toimenpiteitä. Lähiympäristön turvallisuusteemalla on omat liittymäpinnat myös Sisäisen turvallisuuden strategiaan ja turvallisuutta edistettiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa sekä kuulemalla ulkopuolisia asiantuntijoita eri hankkeista. Suoraan toimijoille suunnatulla, loppuvuonna 2018 toteutetulla kyselyllä kerättiin tietoa hankkeista ja hyvistä käytännöistä, joita jaetaan vuoden 2019 alussa valmistuvassa rikosentorjuntakatsauksessa.

Jaosto totesi toimintavuoden aikana, että rikosentorjuntaohjelmaa edistetään jo useissa verkostoissa, joihin sihteeristö osallistuu, joten paikallisen rikosentorjuntatyön jaoston työn jatkamista vuonna 2019 ei nähty enää tarpeelliseksi. Ohjelman seuranta ja kuntakyselyä varten voidaan koota työryhmä ja hyödyntää paikalliseen turvallisuustyöhön liittyviä kokouksia. Ohjelman seurannasta vastaa jatkossa työvaliokunta.

Rikosentorjuntaneuvoston viestintä

Rikosentorjuntaneuvoston viestintä on jatkunut vuonna 2018 aktiivisena eri kanavissa. Omia lehdistötiedotteita julkaistiin muutama, verkkosivuilla julkaistiin uutisia sekä muita ajankohtaisia rikosten ehkäisyn asioita kerättiin uutiskirjeeseen, joka ilmestyi kuusi kertaa vuonna 2018 (uutiskirjeen sähköpostijakelu on reilu 700 kappaletta, minkä lisäksi se julkaistaan verkossa). Twitterissä neuvosto on saanut hyvin näkyvyyttä. Lehdistössä näkyivät erityisesti petostyöryhmän raportti ja suositukset, siihen vedottiin vähintään kymmenissä jutuissa ja käytettiin petoksia käsittelevän MOT-ohjelman lähteenä. Lisäksi kirjoitettiin rikosentorjuntakilpailun tuloksista sekä kansallisella että Euroopan mittapuulla. Pääsihteerini Minna Piispaa haastateltiin mm. rikosentorjunnan valtionavustuksista ja väkivalta-aiheista.

Verkkosivustot ja uutiskirje

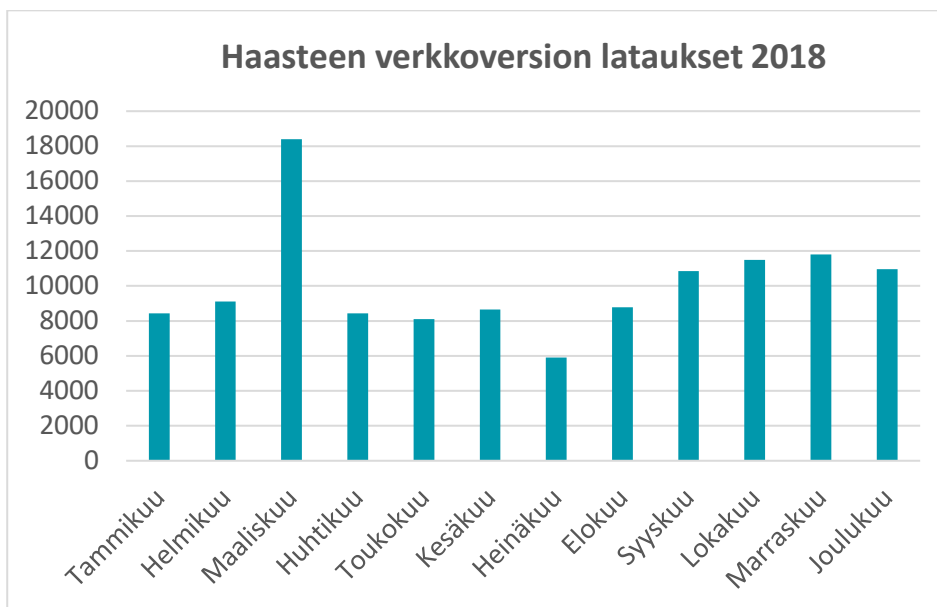
Rikosentorjuntaneuvoston verkkosivustoa (www.rikosentorjunta.fi) on täydennetty uudella isolla kokonaisuudella nuorten rikosten ehkäisystä, useilla tietoartikkeleilla ja uusilla hyvillä käytännöillä. Englanninkielinen sivusto uudistettiin vuonna 2018 täysin. Valitettavasti oikeusministeriön ns. YJA-järjestelmän kävijäseuranta jouduttiin poistamaan käytöstä tietosuojasyyistä toukokuussa 2018 eikä uutta tietosuojasetuksen mukaista kävijäseurantaa ole saatu vielä käyttöön. Alkuvuoden tietojakaan ei pääse lataamaan, mutta eniten lukijoita kiinnostavat sivustojen tarjoamat uutiset, ajankohtaiset asiat sekä tietyt kestoaiheet, kuten nuoriin ja ikääntyviin ihmisiin kohdistuvien rikosten ehkäisy. Sivustoilla kävijät ovat kiinnostuneita myös avustuksista ja käytännön työvälineistä, kuten turvallisuuskyselyistä ja -kävelyistä.

Haaste-lehti

Haaste-lehti ilmestyi suunnitellusti neljä kertaa vuonna 2018. 1/2018 teemana oli työ, 2/2018 syyntakeettomuus, 3/2018 alakulttuuri ja numerossa 4/2018 pohdittiin uutta kontrollia.

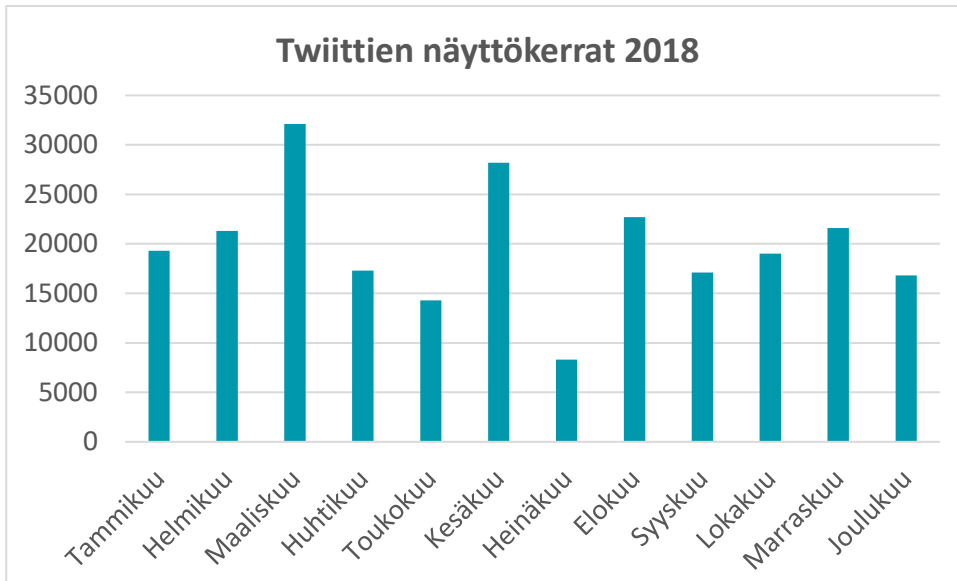
Lehden sivutoimisena päätoimittajana jatkoi nuorisotutkimuksen professori Päivi Honkatukia Tampereen yliopistosta. Toimitusneuvoston puheenjohtajana jatkoi rikosoikeuden professori Jussi Tapani Turun yliopistosta/myöh. Korkeimmasta oikeudesta. Toimitusneuvosto kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa antamaan palautetta ja suunnittelemaan lehden sisältöä. Lehden jakelu oli noin 2500 kappaletta.

Lisäksi lehteä luetaan verkossa (www.haaste.om.fi). Verkossa julkaistaan noin kolmannes tuoreimman painetun lehden sisällöstä ja loput seuraavan numeron ilmestyessä. Verkossa luetaan paljon vanhoja artikkeleita sellaisista aiheista, joista käydään yhteiskunnallista keskustelua. Kestosuosikkeja ovat artikkelit, joihin on linkitetty mm. Wikipediasta. Uusimman numeron sisältö nousee listoissa vain ilmestymiskuukausina. Haasteen ilmestymisestä lähetetään uutiskirje sen tilaajille sähköpostissa (jakelu noin 800). Haasteen artikkeleita ladattiin verkkoversiosta yli 120 000 kertaa vuonna 2018 (vrt. 85 000 v. 2017). Maaliskuun piikki johtuu #Metoo-keskustelusta.

Twitter

Rikoksantorjuntaneuvoston twiitauksessa on painotettu neuvoston toimintaa, tiedonvälitystä ajankohtaisista tutkimuksista, julkaisuista ja tapahtumista sekä mm. live-twiittausta seminaareista. Vuoden lopussa Twitter-tilin seuraajia oli reilu 800 ja neuvoston twiittejä julkaistiin vuonna 2018 noin 150, minkä lisäksi oli runsaasti uudelleen twiitauksia sekä jonkin verran muiden käymien keskustelujen kommentointia. Neuvoston twiitit saavat hyvin näkyvyyttä ja niitä jaetaan aktiivisesti, mikä voitaneen päätellä siitä, että niitä näytettiin Twitterin käyttäjien uutisvirroissa keskimäärin 20 000 kertaa kuukaudessa.

Suosituin yksittäinen twiitti oli kesäkuussa EU:n taskuvarkauskampanjasta, joka sai lähes 9000 näyttökertaa. Toiseksi suosituin oli elokuussa muistutus nuorten rikosten ehkäisyn materiaaleista, yhteensä 6500 näyttökertaa, ja kolmanneksi suosituin oli rikostorjunnan avustushaun käynnistyminen helmikuussa, lähes 4000 näyttökertaa.

Rikksentorjuntaneuvoston ja sen eri elinten kokoonpanoja

Rikksentorjuntaneuvoston kokoonpano

Neuvoston kokoonpano toimikaudella 1.10.2015–30.9.2018	
Puheenjohtaja: kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjävirosto	Varapuheenjohtaja: poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen, Poliisihallitus
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö
lakimies Jani Kotoaro, Rikosseuraamuslaitos	hovioikeudenneuvos Pia Sandvik, Helsingin hovioikeus
poliisiylitarkastaja Heikki Lausmaa Poliisihallitus	komisario Jarmo Heinonen, Helsingin poliisilaitos
kulttuuriasiainneuvos Immo Parviainen, opetus- ja kulttuuriministeriö	opetusneuvos Kristina Kaihari, Opetushallitus
hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö	hallitussihteeri Tapani Aaltela, sosiaali- ja terveysministeriö
kehittämispäällikkö Helena Ewalds, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos	erikoistutkija Eeva Nykänen, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos
erityisasiantuntija Päivi Kurikka, Kuntaliitto	päällikkö Matti Koskinen, Helsingin kaupunki
hallitussihteeri Matleena Haapala 30.9.2017 asti, 1.10.2017 lukien hallitussihteeri Hanna-Lena Fallenius-Tuurihalme ympäristöministeriö	tutkija Sari Puustinen, Aalto yliopisto
yliopistotutkija Martti Lehti, Helsingin yliopisto	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Helsingin yliopisto
asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
psykologi Mari Koskelainen Poliisiammattikorkeakoulu	lehtori Reijo Lähde, Laurea Ammattikorkeakoulu
asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari	johtaja Risto Karhunen, Finanssialan keskusliitto
kehitys- ja strategiapäällikkö, Marja-Riitta Vest 1.5.2017 asti ja 2.5.2017 lukien lakimies Thomas Sundell Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirosto	päällikkö Riku-Matti Lehikoinen, Etelä-Suomen aluehallintovirosto
toimitusjohtaja Pentti Lemmetyinen, Suomen Setlementtiliitto	perheasioiden asiantuntija Pia Rosengård-Andersson, Folkhälsan
erikoissuunnittelija Päivi Okuogume, Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	asiantuntija Sami Puumala, Kirkkohallitus
lakimies Marjut Vuorela, Vanhustyön keskusliitto	toiminnanjohtaja Leena-Kaisa Åberg, Rikosuhrapäivystys

Neuvoston kokoonpano toimikaudella 1.12.2018–30.11.2021	
Puheenjohtaja: professori Sakari Melander, Helsingin yliopisto	Varapuheenjohtaja: poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen, Poliisihallitus
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö
Erikoissuunnittelija Eila Lempiäinen, Rikosseuraamuslaitos	Yliopettaja Olli Kaarakka, Rikosseuraamusalankoulutuskeskus
Käräjätuomari Sanna Mikkola, Espoon käräjäoikeus	Rikoskomisario Sakari Tuominen, Sisä-Suomen poliisilaitos
Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen, sisäministeriö	Poliisitarkastaja Jyrki Aho, Poliisihallitus
Opetusneuvos Heli Nederström, opetus- ja kulttuuriministeriö	Opetusneuvos Kristina Kaihari, Opetushallitus
Hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö	Ylilääkäri Aulikki Ahlgrén-Rimpiläinen, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Pelastustoimen kehittämispäällikkö Vesa-Pekka Tervo, Kuntaliitto	päällikkö Matti Koskinen, Helsingin kaupunki
Hallitussihteeri Matleena Haapala, ympäristöministeriö	Toimialajohtaja Ulla-Kirsikka Vainio, Porin kaupunki, ympäristö- ja lupapalvelut
Professori Janne Kivivuori, Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti	Suunnittelija Petri Danielsson, Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Tutkimusjohtaja Jussi Pajuoja, Itä-Suomen yliopisto	Vs. tutkimuspäällikkö Elina Pekkarinen, Nuorisotutkimusseura
Lainsäädäntöasiain päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät	Johtaja Risto Karhunen, Finanssiala ry.
Pelastusylitarkastaja Seppo Lehto, Lapin aluehallintovirasto	Pelastusylitarkastaja Kullervo Lehikoinen, Itä- Suomen aluehallintovirasto
Toimitusjohtaja Pentti Lemmetyinen, Suomen Setlementtiliitto	Perheasioiden asiantuntija Pia Rosengård- Andersson, Folkhälsan
Terveysten ja hyvinvoinnin yksikön päällikkö Maria Viljanen, Suomen Punainen Risti	Asiantuntija Sami Puumala, Kirkkohallitus
Lakimies Marjut Vuorela, Vanhustyönkeskusliitto	Toiminnanjohtaja Leena-Kaisa Åberg, Rikosuhripäivystys

Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunta

1.10.2015 toimikautensa aloittaneen neuvoston työvaliokunnan kokoonpano 30.9.2018 asti	
Puheenjohtaja: kihlakunnansyyttäjä Eija Velitski, Helsingin syyttäjävirsto	
Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen, poliisihallitus	
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen oikeusministeriö/demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikkö
poliisitarkastaja Heidi Kankainen Sisäasiainministeriö	kehittämispäällikkö Harri Martikainen, 11.9. asti ja 12.9. lukien strategiapäällikkö Ari Evwaraye, sisäministeriö sisäisen turvallisuuden strategia
erityisasiantuntija, Päivi Kurikka Kuntaliitto	päällikkö Matti Koskinen, Helsingin kaupunki, turvallisuus- ja valmiusyksikkö
yliopistotutkija Martti Lehti, Helsingin yliopisto	tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Helsingin yliopisto
kehitys- ja strategiapäällikkö Marja-Riitta Vest Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirsto 1.5.2017 asti ja 2.5.2017 lukien päällikkö Riku- Matti Lehikoinen, Etelä-Suomen aluehallintovirsto	päällikkö Riku-Matti Lehikoinen, Etelä-Suomen aluehallintovirsto 1.5.2017 asti

1.12.2018 toimikautensa aloittaneen neuvoston työvaliokunnan kokoonpano	
Puheenjohtaja: professori Sakari Melander, Helsingin yliopisto	
Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen, poliisihallitus	
Muut jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Aarne Kinnunen, oikeusministeriö/kriminaalipoliittinen osasto	erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen oikeusministeriö/demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikkö
Käräjätuomari Sanna Mikkola, Espoon käräjäoikeus	Rikskomisario Sakari Tuominen, Sisä-Suomen poliisilaitos
Pelastustoimen kehittämispäällikkö Vesa-Pekka Tervo, Kuntaliitto	päällikkö Matti Koskinen, Helsingin kaupunki
Hallitussihteeri Matleena Haapala, ympäristöministeriö	Toimialajohtaja Ulla-Kirsikka Vainio, Porin kaupunki, ympäristö- ja lupapalvelut

Professori Janne Kivivuori, Helsingin yliopisto,
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti

Suunnittelija Petri Danielsson, Helsingin
yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan
instituutti

Neuvoston tutkimusjaosto (1.1.2016–30.9.2018)

Puheenjohtaja

tutkimusjohtaja Janne Kivivuori, Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti

Jäsenet

johtaja Risto Karhunen, Finanssialan keskusliitto
psykologi Mari Koskelainen, poliisiammattikorkeakoulu
lehtori Reijo Lähde, Laurea ammattikorkeakoulu, Espoo
erikoistutkija Eeva Nykänen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
tutkija Sari Puustinen, Aalto yliopisto
asiantuntija Kaisa Saario, Keskuskauppakamari
tutkija Helena Huhta, Nuorisotutkimusverkosto
tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist, Helsingin kaupungin tietokeskus
tutkija Jarmo Rinne, Tampereen yliopisto

Sihteerit

erityisasiantuntija Markus Alanko ja neuvotteleva virkamies Minna Piispa
rikoksentorjuntaneuvoston sihteeristöstä

Neuvoston paikallisen rikosentorjuntatyön jaosto (1.1.2015–30.9.2018)

Puheenjohtaja

päällikkö Matti Koskinen, Helsingin kaupunki

Jäsenet

komisario Jarmo Heinonen, Helsingin poliisilaitos

erityisasiantuntija Päivi Kurikka, Kuntaliitto

toimitusjohtaja Pentti Lemmetyinen, Suomen Setlementtiliitto

kehitys- ja strategiapäällikkö Marja-Riitta Vest, 1.5.2017 asti ja 2.5.2017 lukien lakimies Thomas Sundell Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

lakimies Jani Kotoaro, Rikosseuraamuslaitos

perheasioiden asiantuntija Pia Rosengård-Andersson, Folkhälsan

poliisitarkastaja Pekka Heikkinen, Poliisihallitus

Sihteeri:

erityisasiantuntija Saija Sambou, rikosentorjuntaneuvoston sihteeristö

Haasteen toimitusneuvosto 2016–2018

Puheenjohtaja

rikosoikeuden professori Jussi Tapani, Turun yliopisto

Varapuheenjohtaja

professori Päivi Honkatukia, Tampereen yliopisto

Muut jäsenet

yliopistotutkija Mikko Aaltonen, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti 31.12.2017 asti ja 1.1.2018 lukien VTM Karoliina Suonpää

tutkijatohtori Elina Pekkarinen, Nuorisotutkimusverkosto

päällikkö Robin Lardot, Keskusrikospoliisi

valtiosyyttäjä Juha-Mikko Hämäläinen, Valtakunnansyyttäjänvirasto

erikoissuunnittelija Ilppo Alatalo, Rikosseuraamuslaitos

kaupungin lakimies Marjo-Riitta Pihlajamäki, Turun kaupunki 30.9.2017 asti ja 1.10.2017 lukien

turvallisuuskoordinaattori Satu Laukkanen, Espoon kaupunki

johtava sosiaalityöntekijä Jaana Vilpas, Vantaan sosiaalitoimisto 30.9.2017 asti ja 1.10.2017 lukien

sosiaalityön johtaja Anna Liakka, Kotkan kaupunki

kehitysjohtaja Jaana Koivukangas, Rikosuhripäivystys

tietoturva-asiantuntija Mikael Albrecht

lainsäädäntöneuvos Ville Hinkkanen, oikeusministeriö

pääsihteeri Minna Piispa, rikosentorjuntaneuvosto